

ÉLETPÁLYA- ÉPÍTÉS

KOMPETENCIATERÜLET „B”

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
TANULÓI MUNKAFÜZET

12. évfolyam

A kiadvány KHF/4535-17/2008 engedélyszámon 2008. 12. 11. időponttól
tankönyvi engedélyt kapott
Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program kerettanterv

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült, a sulinova oktatási programcsomag részeként létrejött tanulói információhordozó. A kiadvány sikeres használatához szükséges a teljes oktatási programcsomag ismerete és használata. A teljes programcsomag elérhető: www.educatio.hu címen.

Szakmai vezető: Farkas László

Szakmai bizottság: Dr. Klein Sándor elnök, Dr. Balogh Andrásné,
Dr. Krisztián Béla, Sum István, Dr. Szenes György

Szakmai lektor: dr. Katona Józsefné

Alkotószerkesztő: Tóth Judit

Felelős szerkesztő: Burom Márton

Raktári szám: H-BELP01201

©

Szerző: Tarnay Annamária

Educatio Kht. 2008

Tömeg: 60 g

Terjedelem: 1,67 A/5 ív

A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban közreműködő szakértők:

Tantárgy-pedagógiai szakértő: Víg Emőke

Tudományos szakmai szakértő: dr. Fényes-Bók Szilvia

Technológiai szakértő: Ábrahám Júlianna

TARTALOM

1. feladat	5
2. feladat	5
3. feladat	5
4. feladat	6
5. feladat	7
6. feladat	7
7. feladat	8
8. feladat	9
9. feladat	10
10. feladat	11
11. feladat	12

1. FELADAT

A HVG című hetilap gyakran alkalmaz szójátékot a cikkek címében. Tippeljétek meg, miről szólhatnak a cikkek. Mi a szójáték a címében?

Hőstermelők:.....

Zúrkutatás:.....

A kockázat el van vetve:

Ez a sarc lesz a végső:.....

Kém over:

Viadalmenet:

Ki mint veszt:.....

Zsiványpecsenyék:

Zsák a foltját:.....

Ágyba, főbe:.....

2. FELADAT

- a) Találjatok ki hasonló szójátékokat, majd cseréljétek ki a magatokét padtársatokkal és próbáljatok témát rendelni hozzájuk.
- b) Meglévő írásokhoz – akár hivatalos iratokhoz – keressetek játékos címeket.

3. FELADAT

Írjatok verset a képvers szabályai alapján az alábbi címekkel!

Cím: A természetről

Forma: virág

Cím: A szerelemről

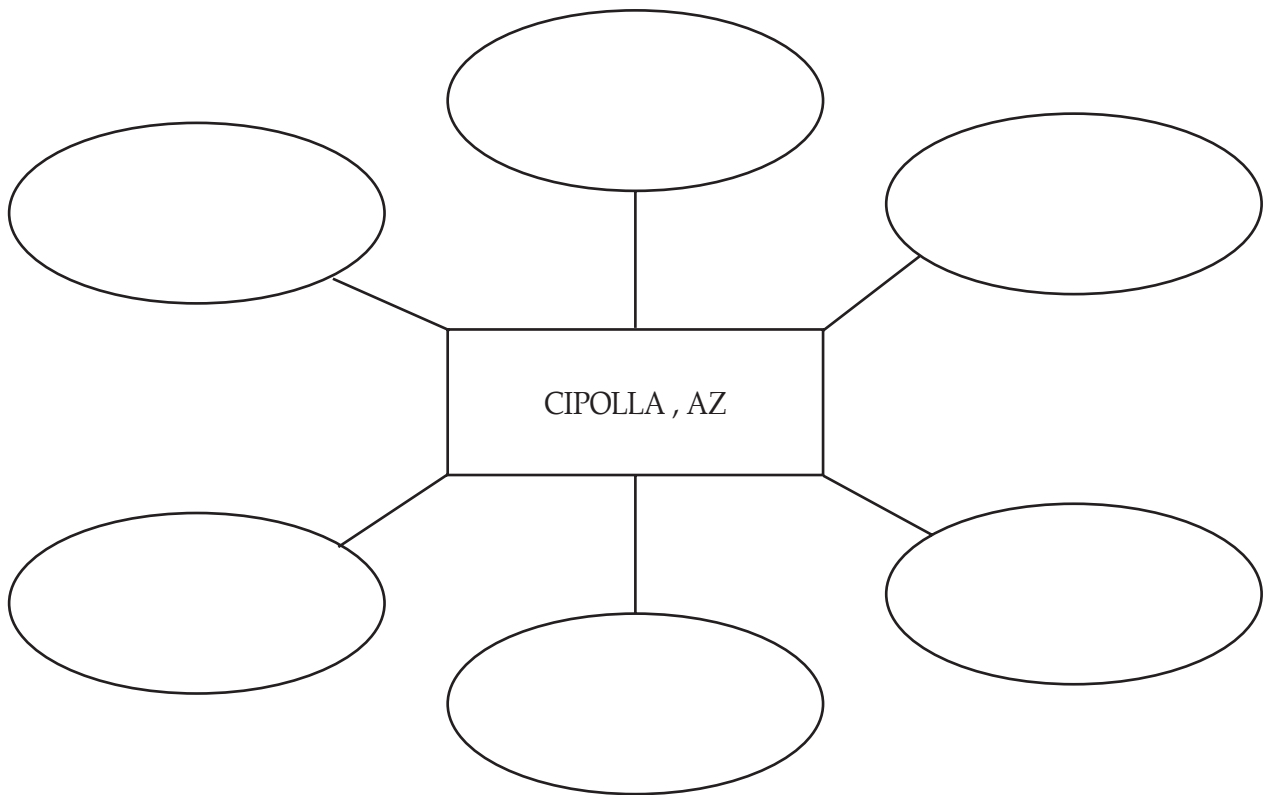
Forma: szív

Cím: A mámor

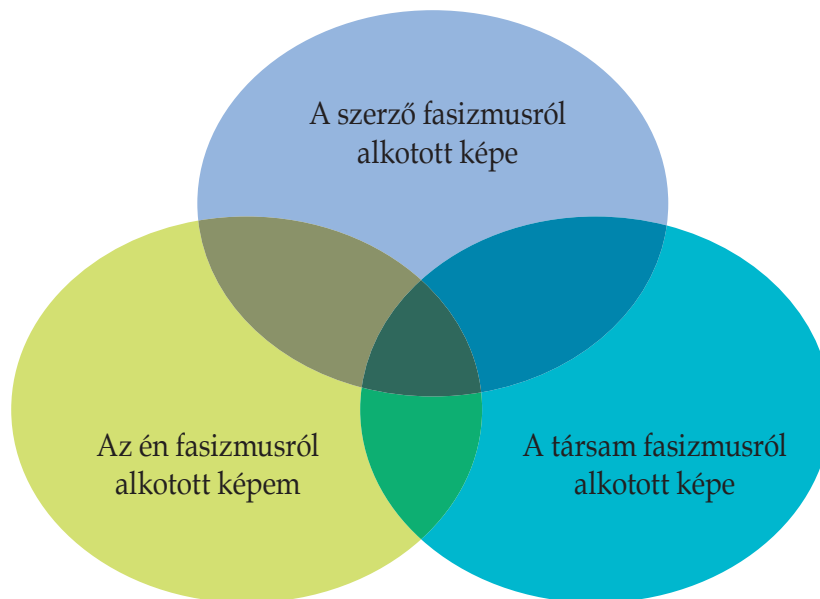
Forma: palack

4. FELADAT

a) Készíts jellemterképet Cipolláról fürtábra segítségével!

- b) A Venn-diagram segítségével beszéld meg a pároddal, hogyan jellemezte a szerző, a párod, illetve te magad a fasizmus fogalmát!

5. FELADAT

Képzeld magad József Attila helyébe. A mai kor technikájának megfelelően természetesen e-mail formában írd választ a vasárnapi ebédmeghívással kapcsolatosan az alábbi személyeknek. A levél tartalma tőled függ. A meghívásra adhatsz igenlő vagy elutasító választ.

- A mamának
- Juditnak
- Flórának
- Vágó Mártának
- Jolánnak

6. FELADAT

Olvasd el a verset, majd húzz egyet a feladatkártyák közül, és a kártyán szereplő instrukciónak megfelelően meséld el egy gyerekkori élményedet!

Szabó Lőrinc: Lóci óriás lesz

Veszekedtem a kisfiammal,
mint törpével egy óriás:
- Lóci, ne kalapáld a bútort!
Lóci, hova mégy, mit csinálsz?
Jössz le rögtön a gázrezsóról?
Ide az ollót! Nem szabad!
Rettenetes, megint ledobtad
az erkélyről a mozsarat!

Hiába szidtam, fenyegettem,
nem is hederített reám;
lépcsőnek használta a könyves
polcokat egész délután,
a kaktusz bimbait lenyírta
és felboncolta a babát.
Most nagyobb vagyok, mint te! - mondta
s az asztal tetejére állt.

Nem bírtam vele, tönkrenyűzött,
de azért tetszett a kicsi,
s végül, hogy megrakni ne kelljen,
leültem hozzá játszani.
Leguggoltam s az óriásból
negyedórára törpe lett.
(Mi lenne, gondoltam, ha mindig
lent volnál, ahol a gyerek?)

És ahogy én lekuporodtam,
úgy kelt fel rögtön a világ:
tornyok jártak-keltek körülöttem
és minden láb volt, csupa láb,
és megnőtt a magas, a messze,
és csak a padló volt enyém,
mint nyomorult kis rab mozogtam
a szoba börtönfenekén.

És ijesztő volt odalentről,
hogy olyan nagyok a nagyok,
hogy mindent tudnak és erősek
s én gyöngye és kicsi vagyok.
Minden lenézett, megalázott,
és hórihorgas vágy emelt
- föl! föl! - mint az első hajóst, ki
az egek felé szárnyra kelt.

És lassan elfutott a méreg,
hogy mégse szálllok, nem nővök;
feszengtem, mint kis, észre sem vett
bomba a nagy falak között;
tenni akartam, bosszút állni,
megmutatni, hogy mit tudok.
Negyedóra - és már gyűlöltem
mindenkit, aki elnyomott.

Gyűlöltem, óh hogy meggyűlöltem!...
És ekkor zsupsz, egy pillanat:
Lóci lerántotta az abroszt
s már iszkolt, tudva, hogy kikap.
Felugrottam: Te kölyök! - Aztán:
No, ne félj - mondtam csendesen.
S magasra emeltem szegénykét,
hogy nagy, hogy óriás legyen.

7. FELADAT

Olvasd el a verseket! Állapítsd meg, melyek azok a gondolatok, amelyek csak látszólag szólnak a gyerekekhez, valójában a felnőtteknek íródtak!

Weöres Sándor: A tündér

Bóbita Bóbita táncol,
körben az angyalok ülnek,
béka-hadak fuvoláznak,
sáska-hadak hegedülnek.

Bóbita Bóbita játszik,
szárnyat ígéz a malacra,
ráül, ígér neki csókot,
röpteti és kikacagja.
Bóbita Bóbita épít,
hajnali köd-fal a vára,
termeiben sok a vendég,
törpe-király fia-lánya.

Bóbita Bóbita álmos,
elpihen őszi levélen,
két csiga őrzi az álmát,
szunnyad az ág sűrűjében.

Weöres Sándor: Buba éneke

Ó ha cinke volnék,
 útra kelnék,
 hömpölygő sugárban
 énekelnék -
 minden este
 morzsára, buzára
 visszaszállnék
 anyám ablakára.

Ó ha csillag volnék
 kerek égen,
 csorogna a földre
 sárga fényem -
 jaj, de onnan
 vissza sose járnék,
 anyám nélkül
 mindig sírdogálnék.

Ó ha szellő volnék,
 mindig fújnék,
 minden bő kabátba
 belebújnék -
 nyári éjen,
 fehér holdsütésben
 elcsitulnék
 jó anyám ölében.

8. FELADAT

Töltsd ki a szemponttáblázatot!

- Az alábbi táblázat segítségével gyűjtsd össze címszavakban, mi mindent tudsz már Radnóti Miklósról, továbbá a művek címét, amelyeket olvastál a költőtől!
- A közös megbeszéléskor más színű tollat használva egészítsd ki a táblázatodat az osztálytársaid tudásával!

Amit a szerzőről tudok	Művek, amelyeket olvastam	Problémák, kérdések, amelyekkel az olvasott művekben találkoztam

9. FELADAT

Olvasd el figyelmesen az alábbi részletet és válaszolj a kérdésekre!

Örkény István: Kettős öröm

In memoriam Karinthy Frigyes

A)

HORGÁSZOK LAPJA

Örömmel közöljük sporttársainkkal, hogy a Budapesti Sütőipari Vállalat keszegezéshez való tarhonyát hozott forgalomba. Ez az új és nagy jelentőségű találmány tízdekás zacskókban minden üzletben kapható.

Elkészítése, a horgászfeleségek nagy öröme, igen egyszerű. Forró vízbe dobva öt percig kell főzni, majd leszűrni. A főzés után kb. másfél órával éri el teljes rugalmasságát, aminek jóvoltából a horgon négy-öt óráig is kitart, és keszegezéshez garantált sikerrel alkalmazható.

B)

KESZEGEK LAPJA

Örömmel tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy a Budapesti Sütőipari Vállalat – melynek emlékezetes „horgászgaluskája” már sokunknak örömeire szolgált – most újabb tésztát hozott forgalomba.

Ezt a tésztát „tarhonyának” hívják, és elődjénél jóval hozzáférhetőbb. Ha csöndes a víz, négy-öt óra hosszat is megmarad a horgon, tehát nincs okunk sietségre, kapkodásra.

Keszegek figyelem! Ne húzódozzunk, ne féljünk az újtól! A horgásztarhonya ízletes, tápláló, vitamindús! Fogyasszuk egészséggel!

a) Milyen nézőpontból szól a beszélő? Húzd alá a helyes választ, és indokold a megfelelő szövegrészlettel!

Külső vagy belső

Tárgyilagos vagy személyes

Magánemberként vagy a közösség nevében

b) Miért *In memoriam Karinthy* az idézet alcíme?

.....

.....

.....

Készíts rövid leírást az osztálytermedről!

- saját nevedben
- egy idegen ember nevében
- tárgyilagosan
- személyes attitűddel

10. FELADAT

Az alábbi idézet Jókai Mór *Egy magyar nábob* című művéből való. Írd át az idézetet Garcia Marquez stílusában!

„Szétoszlottak a tekintetes karok és rendek, vége volt az országgyűlésnek, a jurátusok fekete atilláikkal és csörömpölő kardjaikkal, a honatyák aranyzinóros, hattyúprémes mentéikkel, az úri előfogatok divatos delnőikkel egyszerre eltűntek a népes utcákról; a házak ajtain kiadó szállások szomorú hirdetményei lőnek olvashatók, a kereskedők visszarendelék nagy reményre készült divatkelméiket, a kávéházak kongtak az ürességtől, úgy látszván meg bennök azon néhány bennszülött és bennvénült törzsvendég, mint mikor falevél hulltával ottmaradt a fákon a mindig zöld fagyöngy; csendes volt már a város, bátran ki lehetett jönni az utcára, nem kellett félni az embernek, hogy ott valami hintó elgázolja, vagy a járókelők a sárba taszítják; éjjel nem verte fel a jámbor alvókat a nyughatatlan fiatalság danája, kik tízen-húszan széltében karonfogva mentek végig az utcán, elfogva azt az egyik szélétől a másikig, s valamennyi háznál sorba mind meghúzták a csengettyűket, megverték az ablakokat; nem kellett többé annyit ügyelni a fiatal leányokra, hogy ne üljenek mindig az ablakban; nem kellett többé remegni, hogy valami fáklyászene alkalmával fel találják gyújtani a várost; egyszóval: Pozsony ismét visszavette szokott csendes, békességes alakját, s a líceumi és akadémiai ifjak kezdtek ismét háttérbe szorított reputációjukhoz jutni.”

11. FELADAT

Készítsd el Garcia Marquez *Száz év magány* című művéből a szereplők kapcsolathálóját és családfáját!